

סא"ל אבי לניר, (1940 - 1973)

אריה פולנסקי, נרצח ע"י האצ"ל כי נחשד בשיתוף פעולה עם הבריטים. עכשיו היא מתחנתת עם אבי לניר שהדוד שלו היה מפקד אלטלנה. אהבה כמו של רומאו ויוליה.

אבי לניר ניצל בנס ארבע פעמים ממוות בעת טיסה. ארבע פעמים הוא צנח בשלום. ואז, ב-13 באוקטובר 1973.

מיכל פוגשת את אבי בפעם האחרונה בלילה שלפני ה-13 באוקטובר, בבסיס בחצור. אחרי הפגישה היא נכנסת לחדרה נוראה והיא אומרת לחברה שלה: מחר יגיע האסון.

ב-13 באוקטובר, מתרחשת שורה של ארועים שמייכל קוראת להם חוסר מזל היסטורי. עשר וחצי בבקר. מאז הפגישה עם אבי אמש מיכל בחרדה איומה. מתקשרת לבסיס ומבקשת את אבי. "מלחמה, אין שיחות פרטיות" עונה המזכירה.

"זה בקשר לתפקיד שלו" מיכל משקרת. היא מוכרחה לדבר איתו, לומר לו שלא יצא היום לטיסה. לא היום...

אבי בדיון. "תגידי לו שיתקשר לאשתו" היא אומרת למזכירה. מיכל מחכה. כל רגע כמו נצח. ואבי לא מתקשר. היא מתקשרת שוב.

המזכירה אומרת: אוי, מצטערת, שכחתי להגיד לו. הוא כבר יצא." בשעה שבה טלפנה מיכל, אבי מגיע למטסים. עד אותו יום, היום השמיני למלחמה, הוא כמעט לא טס. כמפקד טייסת 101 הוא עסק בענייני פיקוד: ישיבות מטה, טלפונים, הערכות מצב. הוא מותש אבל מתעקש להחליף את הטייס שנמצא בכוננות והוא עולה לטיסה. טיסת פטרול בצפון.

המטוס שלו נפגע ע"י טיל סורי. החיילים למטה ראו שני טילים עולים לשמים ומצנח יורד למטה ממש על הקו של הסורים. והנה עוד ביש מזל: אבי מצליח להסית את המטוס שלו לעבר ישראל, אבל כשהוא נוטש אותו הרוח סוחפת את המצנח שלו לשטח הסורי לא רחוק מעמק הבכא.

לניר צנח בשלום. הוא רץ לכיוון סוריה... מנסה להסתתר, עכשיו מתחיל מרדף מי יגיע אליו יותר מהר הסורים או צה"ל. הסורים הגיעו ראשונים. לניר קם, הלך לעבר שריוניית סורית שחיכתה לו, אחר-כך הועבר לג'יפ ונעלם.

מאותו הרגע לא ידעו עליו כלום בארץ. הטלויזיה הסורית נהגה להראות את הטייסים הישראליים שנפלו בשבי, את לניר העלימו.

יש עדויות של שבויים שלנו שלניר נשבה כשהוא חי. מישהו שמע אותו מאיית את השם שלו לחוקרים. אותו שבוי שמע אותו לוחש: שברו לי את הרגלים, שברו לי את העצמות.

מתישהו, קיסניג'ר, שר החוץ האמריקני, מגיע לארץ עם רשימת השבויים החיים בדמשק. למיכל ברור: אבי לא ברשימה. בשישה ליוני 74 גופתו מוחזרת לארץ.

איתן הבר, חברו הטוב של אבי לניר, אומר עליו: הוא היה האיש המושלם ביותר שהכרתי מעודי. אבי ממלא את חייו בדמויני אני מפליג אל בית הכלא הסורי, מה אמר, מה חשב כשפגעו בו הצליפות והמכות?

האיש הצעיר הזה יכול היה להיות רמטכ"ל או ראש ממשלה אבל בסופו של דבר הוא זה שקבע את גורלו כשבחר לשתוק במחיר חייו. ומיכל אשתו אומרת עליו: הוא היה גיבור חייו.

לפני שלוש שנים בערך, נכנסה אשה לתחנת דלק, היא תדלקה והושיטה למתדלק את כרטיס האשראי שלה. הוא הסתכל בכרטיס ואמר לה: "שם המשפחה שלך לניר? פעם היה טייס עם אותו שם משפחה. לניר. הוא היה איש... אגדה."

האשה אמרה: מה אתה זוכר על הטייס הזה? הוא אמר: אם אני זוכר נכון, קראו לו אבי, כן אבי לניר. הוא היה טייס בכיר מאד, ידע את הסודות הכי שמורים בחיל-האוויר. במלחמת יום-הכיפורים הוא נפל בשבי הסורי. הם עינו אותו אבל הוא לא דיבר. הם עינו אותו עד מוות."

האשה אמרה: אתה יודע, אני הייתי אשתו. היום נולדה הנכדה השישית שלנו. ששה נכדים. זאת הנקמה שלנו בגורל" שניהם, מיכל לניר ומוכר הדלק עמדו ובכו.

אחרי מותו קיבל אבי לניר את עיטור העוז. בתעודה נכתב: סגן אלוף אבי לניר צנח והגיע חי לקרקע, נתפס ונלקח בשבי. עונה למוות ע"י חוקריו ולא חשף כל מידע. במעשיו אלה גילה אומץ לב, נאמנות והקרבה עילאית."

מוכר הדלק זכר את הסיפור של אבי לניר. אני לא שמעתי עליו כלום עד להכנת הערב הזה. אני מוכרחה להגיד ששאלתי הרבה אנשים אם השם אבי לניר אומר להם משהו. רובם אמרו: לא.

אני מקווה שאחרי הערב הזה אתם תספרו עליו כי אנשים שמספרים עליהם סיפור, לא מתים...

אבי לניר יכול היה לחיות. הוא יכול היה לראות את הילדים שלו ואת הנכדים שלו. הוא מת, כי הוא בחר לשתוק.

היו שבויים שדיברו. היה קצין מודיעין אחד שלא יכול לעמוד בעינויים וכתב לסורים אנציקלופדיה שלמה על צה"ל ועל מדינת ישראל. למה לניר שתק? איזה סודות הוא ידע?

אבי לניר ידע על מערכת נשק סודית של חיל האוויר שגם היום, 34 שנה אחרי המלחמה, אסור לדבר עליה. בממשלה של גולדה היו אולי שני שרים שידעו מה שאבי ידע. חוקר האטום יובל נאמן סיפר כי כמה ימים אחרי הפסקת האש שלחה גולדה הודעה חשאית לאמריקאים וביקשה להכנס למשא ומתן עם הסורים: החזרת החרמון לסוריה תמורת החזרת 28 שבויים הביתה. בין השבויים היה אבי לניר. לגולדה היה דחוף מאד להחזיר אותו הביתה פן לא יעמוד בעינויים וידבר. גולדה לא ידעה שכשההודעה הזאת נשלחה לאמריקאים, לניר כבר לא היה בין החיים. אשתו אומרת:

החיים הם ערך מקודש אבל יש ערכים שעומדים מעל לערך של קדושת החיים. אבי נהרג מתוך אמונה ומתוך שלמות עם מה שהוא עושה, אם הוא היה מדבר הוא לא היה יכול לחיות עם זה. לא הוא.

אבי לניר: חלומה של כל אמא יהודיה. עלם חמודות, יפה תואר, אהוב הבנות, ילדים היו הולכים אחריו כמו אחרי החליילן מהמלון. בחור מבריק, עם המון קסם אישי, עם כושר מנהיגות.

מיכל הכירה את אבי בבסיס חיל האוויר בחצור. אמא שלה אמרה לה: לחבר שלך יש שתי מגרעות איומות. הוא יהיה טייס, והוא בא ממשפחה רוויזיוניסטית. מיכל באה ממשפחה מפאיניקית. ולא רק זה, הדוד שלה,